

ere udgaaede fra denne Anstalt, have i de forskjellige Livsforhold viist sig saa vel istand til at slaa sig igjennem og til at kæmpe for Tilværelsen og have i det Hele viist sig saa vel udrustede til Livets Kamp, at man maa erkjende, at de ere blevne dygtige Mennesker, dygtige Arbeidere og nyttige Samsundsborgere ofte i laangt høiere Grad end de, der have været henvisse til en Opdragelse i et Hjem. Vi have en anden Anstalt her i Landet, som jeg finder mig foranlediget nu til at henvisse til, og det er Sægerspris. Jeg vil anbefale baade den ærede Minister og de ærede Medlemmer, som talte i Gaar fra Ministerens Standpunkt om Opdragelsesanstalter, at aflægge et Besøg paa Sægerspris, at se de Forhold, som herske der, den Orden, den Hyggelighed, den Pleie og den Omhu, som bliver dem til Del, der ere der, saa vilde de faae et ganske andet Syn, haaber jeg i det Mindste, end de have paa Opdragelsesanstalter. Alt, hvad Børnene lære der, den Maade, hvorpaa de blive uddannede og opdragne, gjør dem virkelig til dygtige og sunde Mennesker i en ganske anderledes Grad, end det er muligt at gjøre dem i de fattige Hjem. Derfor siger jeg, det nytter ikke, at man vil se saaledes paa de Forhold, thi Kjendsgjerningerne tale for, at det vil være langt mere gavnligt baade for dem selv og for de enkelte Medlemmer i vort Samsund, navnlig for de enkelte Medlemmer, som ere fattige, at de blive opdragne paa en saadan Anstalt, end at overlade dem til Opdragelse i Hjemmet; thi de fleste Fattige have ikke noget Hjem, som er istand til at yde dem nogen Opdragelse. Kommer først den Slags Anstalter istand under Statens Kontrol, er det dog givet, at Staten langt lettere vil kunne finde Kræfter, som egne sig til at uddanne og opdrage Ungdommen, end de Enkelte rundt om i Samsundet ere istand til. Hvor mange af os er der vel egentlig, der, selv om vi have den allerførste Selvtillid, tør paastaa, at vi ere gode Børneopdragere og Børnelærere? Der er Mennesker, som det er givet at kunne være det, hvem den Evne er givet at kunne lede Børnene baade i fysisk og aandelig Retning paa en saadan Maade, at de blive til gode Samsundsborgere i det Hele, men det er sandelig ikke Alle, selv om de sætte Børn i Verden, der have den Evne at kunne lede og uddanne Børnene paa en saadan Maade, at Børnene og de, der skulle være sammen med Børnene, kunne være tjente dermed. Der kan lægges en ganske anderledes Vægt, Indsigt og Kjærlighed i Opdragelsen, naar de Mennesker, der ere i Besiddelse af de Evner, blive satte

i Stand til at lede Opdragelsen, end naar det bliver de Enkelte, som maaste ikke have Tid og Evne, selv om det ogsaa er Faderen og Moderen. Jeg fornægter ikke de Følelser, der kunne være mellem Forældre og Børn, men jeg ser heller ikke, at der er Noget som helst, der taler for, at disse Følelser blive krænkede eller studte til Side, fordi Børnene komme paa en Opdragelsesanstalt. Jeg mener ikke, at Børnene derfor behøve at komme bort fra Forbindelsen med Forældrene, forsaavidt som Forældrene ere værdige til at staa i Forbindelse med Børnene. Jeg mener netop, at det vil glæde Forældrene ganske anderledes at se dem opdragne paa en saadan Maade, som de kunne blive det paa lige Anstalter, naar de blive ledede og bestyrede ret, end at have dem gaaende hjemme for Gud og foldt Band, naar de selv gaa paa Arbejde.

Jeg skal nu omtale det, som den ærede Minister altjaa mener skal træde i Stedet for det, som har været fremsat her af mig i forskjellige Samlinger i Form af Lovforslag, nemlig det, som hovedsagelig omhandles i § 64, som siger: „Naar en her i Landet forjærgelsesberettiget Person, som ikke ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening værende Handling, efter sit fylde 60de Aar bliver trængende til Understøttelse, betragtes den Hjælp, der af det Offentlige ydes til hans og Families nødvendige Underhold eller Kur og Pleie, ikke som Fattigvæsenet til Byrde.“ Dette skulde altjaa være Noget, som efter den ærede Ministers Mening er noget Rent og Klart, og som, efter hvad der staar i Motiverne, skulde komme overordentlig mange Mennesker tilgode, som fortjene at have den Hjælp. Jeg tror nu ikke, at det vil komme saa overdentlig mange af dem, som fortjene en saadan Hjælp, tilgode, naar man ser paa de Betingelser, der stilles for, at Hjælpen kan indtræde. Der siges for det Første, som ogsaa omtalt af Andre, at man skal være 60 Aar og aldrig have været i Berøring med det offentlige Fattigvæsen. Det er længe siden, jeg paa Tryk har set Noget, der har forekommet mig mere urimeligt end det, der om denne Ting staar i Lovforslagets Motiver. Jeg skal derfor tillade mig at citere Noget af Moti-